

DIEREN IN DE TUIN

De natuurlijk tuin zorgt voor een voedselrijke leef- en schuilomgeving voor veel diersoorten, die zeer nuttig zijn voor je tuin. Voorzie [extra nestgelegenheid en voeding](#) voor hen zodat ze zich thuis voelen en om ze te helpen overleven in moeilijkere tijden van het jaar.

Insecten

[Insecten](#) zorgen o.a. voor de bestuiving van fruitplanten en groenten in ruil voor nectar. Plant daarom naast je fruitplanten en groenten bloemenrijke, wilde en inheemse soorten met veel nectar voor [wilde bijen](#) en [vlinders](#), maar ook [waardplanten](#) voor specifieke insecten. Voorzie ook een of meer wilde bijen- en insectenhôtels voor deze nuttige insecten. Deze kan je [zelf maken](#) of [afgewerkt kopen](#). Plaats ook een drinkbakje voor de wilde bijen (bijvoorbeeld een lage, dichte potschotel met keien erin). Je kan ook een zanderige, [bijenburcht](#) maken in je tuin. Of een grote [beestentoren](#), waar [insecten](#), vogels en kleine zoogdieren een woon- en voederplekje krijgen. Let op: sommige insecten zoals een [Vliegend Hert](#) bijvoorbeeld hebben een meer [specifiek nest](#) nodig, dat je zelf kan bouwen in je tuin met snoeihout. Ook in houten paden, in snipperwanden en takkenrils en in [stapelmuurtjes](#) voelen vele insecten zich thuis. Deze kan je zelf bouwen met natuurlijke bouwoverschotten. Een gezonde, luchtige tuinbodem zorgt ook voor veel ondergronds leven. Verstoor hen niet door de grond om te spitten, maar gebruik een insectenvriendelijke [woelvork](#) bij het bewerken van je tuinbodem.

Amfibieën en reptielen

Ook [amfibieën](#) komen graag naar een natte natuurlijke tuin. Biedt hen ook nestgelegenheid. In een vijvertje of een poel zorg je voor inheemse vijverplanten, waartussen ze zich kunnen verschuilen of innestelen en een licht schuine oeverrand waardoor ze makkelijk toegang hebben. Bij rechte vijvers voorzie je een amfibieënplankje. In een poelbodem nestelen amfibieën zich tijdens de winter, verstoor ze dan niet. Onder een nat hoopje bladeren (bijvoorbeeld als mulchlaag) vindt je ook vaak amfibieën terug. [Reptielen](#) verschuilen zich graag in droge holtes van bijvoorbeeld een stapelmuurtje.

Vogels

[Tuinvogels](#) zorgen voor extra leven en beweging in een natuurlijke tuin. Ze houden van bessen, insecten en zaden. Zij en nog andere fauna kunnen insectenplagen beperken. Voorzie genoeg inheemse, bessendragende en doornige planten in je tuin voor extra natuurlijk voedsel en natuurlijke schuil- en nestgelegenheid. Je kan ook een gezellige dichtbegroeide vogelhaagtunnel maken d.m.v. een houten of metalen constructie met daarop aangebonden haagplanten. Tijdens koude periodes van het jaar kan je ze ook helpen door te [voederen](#) en door [vogelhuisjes en nestkastjes](#) op te hangen in je tuin. Deze kan je kopen of [zelf maken](#). Voorzie ook een plekje waar vogels kunnen drinken en zich van parasieten ontdoen door zich te wassen in zuiver water. Ververs daarom geregeld het water in de [waterschaal](#) of installeer een stromend vogelbadje (bijvoorbeeld een waterornament met een fonteintje en een laag watergedeelte) of een zeer laag stukje in je stromende vijver met keien.

[Kippen](#) zijn al eeuwenlang, nuttige gedomesticeerde vogels. Ze eten graag [keukenafvalrestjes](#) en leggen [eitjes](#). Ze hebben meer [verzorging en bescherming](#) nodig dan wilde tuinvogels. Zorg naast de keukenafvalresten ook [extra gezonde basisvoeding](#) (zoals granenmix). Een goede huisvesting is belangrijk: een oost gericht (ingang), droog, [parasietenvrij kippenhok](#) en een ruime, droge, [buitenren](#).

Dit kan je doen door fel ruikende kruiden in je kippenhok te leggen die parasieten grotendeels weghouden en door bij een modderige ren een dikke laag hakselhout bovenop een gaas te leggen (zodat ze niet dieper graven). Deze laag hakselhout houdt modder en parasieten grotendeels weg en dient elk jaar aangevuld te worden. De oude, bemeste laag kan hergebruikt worden in de composthoop. Voorzie wel nog een open, droog, parasietenvrij stukje onder het kippenhok als zandbad, waarin ze hun veren kunnen kuisen. Een groene bodem (eventueel met dikke graszoden) is zeker goed. Plant er ook enkele dichte (fruit)struiken of een haag in, die zorgen voor een extra schaduw- en schuilplek. Je kan er ook kleinere (fruit)bomen in voorzien. Voorzie ook een (automatisch of manueel) vossenluik en eventueel ook een vossenbestendige afsluiting om je kippen meer veiligheid te garanderen.

Kleine zoogdieren

In de natuurlijke tuin zijn er vele soorten [wilde, kleine zoogdieren](#) aanwezig, zoals mollen, woelratten, muizen, konijnen, hazen, marters, wezels, egels, eekhoorns en [vleermuizen](#). De ene is al wat gewenster dan de andere. Indien je bijvoorbeeld met een woelrattenplaag zit kan je een torenvalk- of een steenuilenkast voorzien. Vleermuizen zijn nuttig bij een muggenplaag. Elk dier is wel op de één of de andere manier nuttig (ook de vos en de mol) en er dient een biologisch evenwicht in stand gehouden te worden om plagen te vermijden. Zoek dus naar de natuurlijke vijand van de plaagsoort en plaats nestgelegenheid voor deze soort. Een takkenril en takkenhoop zijn ideale nest- en schuilplekjes voor vele kleine zoogdieren. [Egels](#) houden van een bladerenhoop, maar je kan ook [egelhuisje kopen](#) of [zelf maken](#). Ook in een zelfgemaakte [beestentoren](#) is er helemaal onderaan plaats voor hen. Indien je tuin volledig dicht omheind is, maak er dan enkele gaten van zo'n 15 cm hoog en breed (egelpoortjes) in om ze toch binnen en buiten te laten. Je kan ook een open, diervriendelijke schapendraad voorzien (met dichte beplanting) ervoor. Extra voeding vinden eekhoorns bijvoorbeeld via vruchten of noten van eiken, naald- en notenbomen. Zorg voor voldoende inheemse, vrucht- of nootdragende planten in je tuin.

Grote zoogdieren

[Wilde, grote zoogdieren](#) zorgen vaak voor schade in je tuin.

[Herten en reeën](#) grazen bloemen en bladeren af en [everzwijnen](#) wroeten je bodem om op zoek naar o.a. keverlarven. Een natuurlijke manier om deze uit je tuin te houden is een dichte, natuurlijke omheining d.m.v. een brede, stevige, gesloten takkenril (1 meter hoog) met egelpoortjes of een kastanje hekwerk met stevige palen en egelpoortjes (1 latje onderaan 15 cm hoog wegzagen). Voor herten en reeën kan je best nog een hoge prikkeldraad erboven voorzien of je takkenril verhogen. Je kan ook voor beide een elektrische schrikdraad plaatsen volgens de voorschriften van ANB. Gebruik geen chemische, niet-ecologische sproeimiddelen tegen wildvraat. Wil je geen omheining en deze wilde dieren wel graag in je tuin: everzwijnen wroeten eerder in lagere gazons dan in hogere bloemenweiden of ruigten en herten vermijden sterk geurende planten.

[Wolven](#) zijn terug aanwezig, maar zijn mensenschuw. Als je vee houdt in je tuin heb je wel een gepaste afrastering nodig. Ook [vossen](#) zul je niet vaak zien en komen vooral s' nachts naar je kippenhok, dat je best voorziet van een (automatisch of handmatig) vossenluik en eventueel een vossenbestendige omheining rondom je kippenren.

Van de katachtigen hebben we de **Lynx**, die momenteel in de Waalse Semoisvallei woont, maar zich ook in de Voerstreek vertoont. Deze zeer mensenschuwe carnivoor kan je bij eventuele overlast enkel met een op maat gemaakte, hoge elektrische schrikdraad buiten houden.

Beveroverlast komt ook voor door een sterk groeiende populatie. Ze eten graag tuinplanten en kunnen de waterhuishouding dooreen schudden. Daarom blijven ze beter in natuurgebied, waar ze beschermd worden en hun gang kunnen gaan. Ze komen wel maar tot ongeveer 20 meter van de oevers. Omdat deze ondergrondse tunnels graven, kan je op je perceelsgrens best stevige funderingsnetten ingraven onder je bovengrondse (schapendraad)omheining of een elektrische schrikdraad bovengronds en deels in de grond voorzien. Zonder omheining rond je tuin dien je zeker de boomstammen in je tuin te beschermen door een raster.

Dassen kunnen 's nachts je tuin betreden. Deze omnivoren kunnen ook wel wat schade aanrichten (bijvoorbeeld bekraste boomstammen, planten, kuikens). Bij hinderlijke schade kan een natuurlijke, gesloten, stevige takkenril ook hier voldoende zijn om ze buiten te houden. Indien je merkt dat er een dassenburcht aan je tuin grenst kan je best dezelfde maatregelen nemen als bij de bever, want ze graven diepe en lange tunnels onder je tuin met eventueel gevaar op instortingen. Ook dassen zijn beschermd.

Wasberen zijn een erg invasieve soort die in België niet thuishoort. Als het op eten aankomt, is de wasbeer een opportunist. Deze kleine struikrover is niet kieskeurig wat betreft zijn voedsel. Hij is een echte alleseter en kan zich makkelijk aanpassen aan wat hij in zijn omgeving aantreft. Hij voedt zich voornamelijk met fruit, zoals kersen en appels, maar ook eikels, wortels van planten en noten staan op zijn menu. Maar de wasbeer houdt ook van dierlijk voedsel: zo is hij dol op rivierkreeften, insecten, knaagdieren en zelfs vissen. De wasbeer steekt geregeld zijn neus in een hoop afval. Vuilnisbakken goed afsluiten is de boodschap. Een gesloten, stevige takkenril heeft weinig zin, want het zijn goede klimmers. Een elektrische schrikdraad op maat kan wel een betere oplossing zijn bij veel overlast.

